

Juha Myllymäki

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kuntayhtymät ja omistajaohjaus

Juha Myllymäki
johtava lakimies

10.5.2019

Tunnistettut teemat, joihin tarvitaan esivalmistelua

Omistajaohjaus

- Toimenpiteet, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan.

Toimenpiteet voivat liittyä ainakin **perustamissopimukseen** yhtiöjärjestysmääräyksiin, **muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen** kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

– (KuntaL 46 §)

Kuntayhtymän omistajaohjaus vs. konserniohjaus

- Kuntayhtymässä tehokas omistajaohjaus edellyttää **omistajien yhteistä** tavoitteiden määrittelyä ja kirkastamista.
- **Järjestämisvastuu** palvelujen saatavuudesta on siirretty perussopimuksen mukaisessa laajuudessa kuntayhtymälle.
 - Palvelujen yhdenvertainen saatavuus
 - Palvelujen tarpeen ja laadun määrittelemine
 - Tuottamistavan valinta ja tuottajan valvonta
 - Viranomaistoimivallan käyttäminen
- **Rahoitusvastuu** on kuitenkin kunnalla

1. Perussopimus

- Lainsäädäntö on joustava kuntayhtymän perussopimuksen sisällön osalta (56 §).
 - Käytännössä esimerkiksi sairaanhoitopiireissä on edelleen valtuusto ja osassa EshL:n mukaiset äänivallan rajoitukset.
 - Kuntalain säännökset mahdollistava sopimisen päätöksentekomallista myös sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä (2.2 §)
- Valtuusto- tai yhtymäkokousmalli ja äänivallan perusteet.
- Jäsenkuntien myötävaikutusta vaativat, kuntien kannalta merkittävät päätökset.
- Maksujen perusteet ja määräytyminen.
- Neuvottelumenettely kuntien ja kuntayhtymien välillä.

- Jäsenkuntien omistajapolitiikan koordinaatio: puheenjohtaja- tai kj –kokous
 - Työvaliokunta tai vastaava (esim. Päijät-Häme)
 - Määräenemmistön vaativat päätökset
 - Perussopimuksen muuttaminen: Jos 2/3 jäsenkunnista kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.
2. Kuntayhtymän hallintosääntö – kuntayhtymän rakenne, toimivalta ja hallinto
 3. Muut neuvottelu- ja vaikuttamiskeinot jäsenkunnan ja kuntayhtymän välillä
 4. Kunnan ja kuntayhtymän väliset sopimukset

1. Rahoitus ja omistajaohjaus

- Itsenäinen verotusoikeus viittaa itsehallinnolliseen toimijaan (PL 121,4§).
- Valtion täysi rahoitus poistaa kuntien omistajaohjausintressin ja - mahdollisuuden.
- Ylläpitäjämalli etääntyy osin kunnasta, lisää valtion intressiä ja mahdollisuuksia osallistua ja siirtää omistajaohjauksen kysymykset osittain kunta-valtio – suhteeseen.
- Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymissä ylläpitäjämalli on koettu toimivaksi malliksi. Ylläpitäjämallin soveltuvuus sote-kuntayhtymissä olisi syytä arvioida.

2. Vaalit vs. omistajaohjaus

- Kuntayhtymän ylimmän päätöksentekaelimen valinta suorilla vaaleilla muodostaisi jännitteen jäsenkunnan ja kuntayhtymän välille (PL 121,4 §).

3. Tulisiko kuntayhtymän päätösten valmistelussa tehdä julkinen riskiarvio päätösten taloudellisista vaikutuksista jäsenkuntien talouteen?

Kiitos

Juha Myllymäki

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

